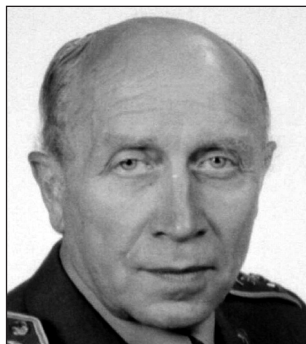

OSOBNÍ ZPRÁVY

In memoriam
doc. MUDr. Václav Trávníček, CSc.
(1924–2010)

Dne 14. 8. 2010 zemřel ve věku 86 let průkopník oboru anesteziologie, můj dlouholetý spolupracovník a nástupce v oboru vojenského zdravotnictví, doc. MUDr. Václav Trávníček, CSc.

Narodil se 12. dubna 1924 v rodině četnického strážmistra ve Vlaš-

vičkách u Opavy. V dětství vyrůstal spolu s bratrem Jiřím, pozdějším vynikajícím houslistou a vedoucím Janáčkovy kvarteta, ve Velké Chuchli. Medicínu vystudoval na lékařské fakultě Karlovy univerzity a promoval v roce 1951. Poprvé jsem ho spatřil, když dne 1. 3. 1953 hlásil mému tehdejšímu primáři plk. MUDr. L. Spinadelovi nástup na anesteziologické oddělení (AO) ÚVN. Netušil jsem tehdy, že byl zařazen na naše oddělení, aby po ročním výcviku, ještě bez odbornosti, mohl být vyslán se skupinou vojenských lékařů do korejské války. V době od 31. 3. 1953 do 10. 6. 1954 byl lékařem polní nemocnice ČSČK vyslané na pomoc Severní Koreji. V této misi získal ojedinělé zkušenosti z práce zdravotníků v nejtěžších polních a válečných podmínkách.

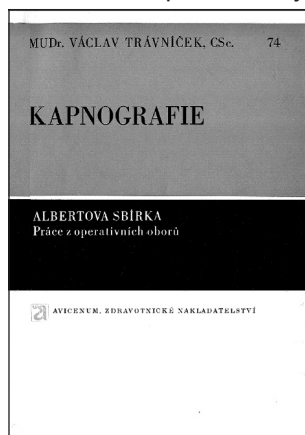
Po návratu do ÚVN se ukázalo, že Trávníčkově místu na anesteziologickém oddělení bylo zrušeno. Václav byl přijat na 2. interní oddělení ÚVN, vedené gen. MUDr. J. Smrčkou, aby tam získal přípravu k atestaci prvního stupně v základním oboru, interně, pro tehdy nástavbovou specializaci anesteziologii. Protože počet lékařů tehdejšího AO nestačil potřebám operačních oborů, byl Trávníček opakovaně na žádost chirurgů uvolňován z interního oddělení na operační sály, aby nás posiloval. Po atestaci prvního stupně z interního lékařství v roce 1954 stále nebylo pro Václava místo na AO. Proto ho pozdější akademik Zdeněk Kunc přijal do stavu neurochirurgického oddělení jako anesteziologa pracujícího pod odborným vedením Lva Spinadela. Anesteziologické odbornosti dosáhl Trávníček

v roce 1957. Teprve v roce 1959 mohl Václav přejít do stavu anesteziologického oddělení. V té době jsem byl náčelníkem oddělení a Václav se stal mým zástupcem. V roce 1965 vyšla v nakladatelství Naše vojsko první čs. příručka o k problematice neodkladné resuscitace základní a rozšířené "Kříšení a ožívání" (182 stran), kterou napsal společně s Jaroslavem Počtou.

Od konce 50. let přednášel základy anesteziologie a první pomoc na tehdejší Fakultě dětského lékařství UK. K účasti na pregraduálním vzdělávání v našem oboru mne pozval prof. MUDr. Jan Knobloch, DrSc., vedoucí katedry chirurgie FDL a ILF a ředitel tehdejšího Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů (ILF). Výuku jsem zajišťoval s V. Trávníčkem a J. Počtou.

Když byl na anesteziologické oddělení dodán první kapnograf, dohodl jsem s Václavem, že se věnuje jeho využívání pro sledování hladin PCO_2 u operovaných neurochirurgických nemocných. Výsledkem této soustavné výzkumné práce byla jeho habilitační disertace, publikovaná v Albertově sbírce pod č. 74 Kapnografie (Avicenum, Praha 1974). Trávníček se stal průkopníkem moderního peroperačního monitorování. Do hloubky se věnoval anesteziologické problematice v neurochirurgii. V roce 1966 obhájil kandidátskou disertační práci na téma „Vliv různých druhů celkové anestezie pro neurochirurgické výkony na dýchání“. Pedagogické hodnosti docent dosáhl v roce 1973. Publikoval 14 vědeckých prací v časopisech a 3 knihy. Pro knihu A. Beneše: Chirurgie, která vyšla ve sbírce Válečné lékařské obory v nakladatelství Naše vojsko v roce 1980, zpracoval kapitulu Anestezie v soudobé válce. Na klinickém výzkumu se podílel řadu let tématy: Dietyléter a halotan při hromadném výskytu raněných, Umělá hypotermie, Kapnografie, Neuroanestezie, Osmoterapie.

V letech 1973–1993 vedl anesteziologické a resuscitační oddělení v ÚVN. Lůžková část ARO, o jejíž vybudování se významně zasloužil doc. MUDr. Jan Pokorný, DrSc., byla otevřena 22. 11. 1981. Vác-

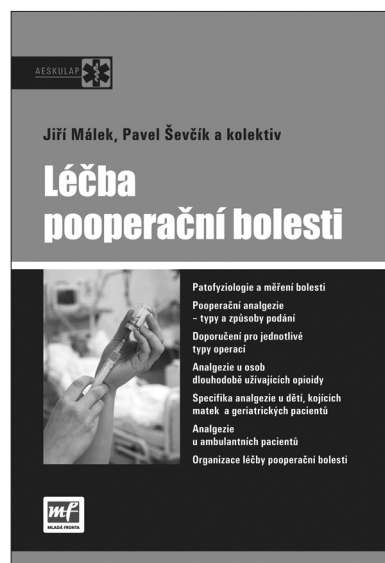

lav Trávníček chápal práci ve svém oboru jako poslání, které po celou dobu své aktivity ve vedoucích funkcích i úkoly hlavního odborníka pro obor anesteziologie a resuscitace úspěšně naplňoval. Vychoval řadu vynikajících odborníků.

S Václavem Trávníčkem odchází po Jaroslavu Po-

čtovi další z mých nejbližších spolupracovníků, kteří významně pomáhali rozvoji anesteziologie a resuscitace v naší republice.

Prof. MUDr. Jiří Pokorný, DrSc.

LÉČBA POOPERAČNÍ BOLESTI

Ucelená česká publikace o léčbě akutní bolesti našim odborníkům dosud chyběla. Kniha „Léčba pooperační bolesti“ od Jiřího Málka a Pavla Ševčíka (eds.) tento stav mění.

Kniha vychází v nakladatelství Mladá fronta v edici Aeskulap a detailně rozpracovává doporučené postupy v léčbě akutní pooperační bolesti, které vydala Česká společnost anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny.

Detaily a aktuálnost

Na úvodní část věnovanou současnému stavu terapie akutní bolesti v České republice navazují kapitoly o patofyziologii, možnostech měření a incidenci pooperační bolesti. Spoluautoři dále rozpracovávají problematiku jednotlivých terapeutických přístupů. Léčebné možnosti jsou rozděleny podle zvolené metody na farmakologické, nefarmakologické a lokoregionální. Konkrétní doporučení jsou členěna podle intenzity bolesti na výkony s malou, střední a velkou pooperační bolestí. V rámci ucele-

ného zpracování nechybí farmakologické profily nejčastěji používaných analgetik, tabulka ekvianalgetických dávek opioidů či aktuální Oxfordská liga analgetik. Závěrečná část se zabývá pooperační analgezií u dětí, seniorů či pacientů s chronickou analgetickou medikací. Poslední kapitola o organizaci léčby akutní bolesti obsahuje rovněž základní doporučení pro vznik Acute Pain Service.

Kvalitní obrázky dovolují čtenáři vytvořit si přesný obraz o technickém postupu, měřicí metodě či anatomických poměrech v popisované oblasti.

ISBN 978-80-204-1981-1, formát B 5, 156?232 mm, 148 stran, vazba pevná, doporučená cena 320 Kč

Objednávky zasílejte e-mailem nebo poštou: Nakladatelské a tiskové středisko ČLS JEP, Sokolská 31, 120 26 Praha 2, fax: 224 266 226, e-mail: nts@cls.cz. Na objednávce laskavě uveďte i jméno časopisu, v němž jste se o knize dozvěděli